

směnný, kvitaně atd.). Těto se při dani úrokové aspoň zčásti skutečně výnosy stávají, tedy je dani z důchodů bližší než dani z výnosu před tím uvedené, výnosu daně na výnos podniků veřejně účtujících.

Oprávněnost daně z úroků dluhu státního, často v pochybnost brána jest aspoň potud zcela nepochybná, pokud hned a předu výslovným slibem státu daně vyloučena nebyla, a to i naproti cizinci. Namítá-li se, že tu stát jedinou rukou bere, co druhou dal, přehlídá se, že titul jest tu rozdílný; stát dává úrok jako dlužník, bere daně jako stát. Učtovat tu musí vlastně též s eventuelní proměnlivostí sazby té daně. Jen tolik se dá ve státech, kde není daně úroková dosti všeobecnou, proti vhodnosti té daně uvést, že věřitelstvo daně se obávající bude se snažiti, aby účinek její pro sebe paralysovalo snížením kursem dlužních úpisův. Ale aby právě byla všeobecnou, jest právě v zájmu státu samého.

§ 8. 5. Tzv. daň z osob. výděleku (daň mezdní).

Slovem „osobní výdělek“ zahrnuje se zde:

a. jednak vlastní mzda, tj. smluvený důchod v práci

(služné, honorář);

↳ jednak po případě výdělek z takových živností, jejichž výnos v podstatě jest důchod z práce, což zejména bývá u tzv. profesí liberálních, jako jest živnost advokátů, notářů, soukromých učitelů a pod. Výnos takových živností náleží zásadně již mezi předměty daně živnostenské a namnoze se v mezích této daně vskutek zdaňuje (tak celkem již dříve v Rakousku, kdežto vlastní služné se dříve [1849-1896] postihovalo tzv. daní z příjmů), jakkoli v praxi též příkladů neschází, že se výnosy takové s vlastní mzdou (služným atd.) formálně slučují v obor vlastní daně.

Pokud tudíž k výnosům živností liberálních nehledíme, lze lišiti daně na vyšší kategorie mzdy, totiž služné úředníků, tedy daně ze služného (Besoldungssteuer) a daně na nižší kategorie mzdy, tedy v podstatě mzdy dělnické (vlastní daně mezdní - Lohnsteuer). Zásadně obě kategorie jsou odůvodněny, ale zavést přímou daně na kategorie nižší mzdy nebude se z pravidla doporučeti hledie k tomu, že bez toho již značnou měrou tyto nejnižší důchody z práce stíženy jsou spotřebními daněmi, čímž požadavkům stejnoměrného rozdělení dostatečně

jest vyhověno. Nad to pak jsou technické obtíže přímé daně
 uvalené na tyto čítné nižší mady příliš značné; neboť při
 mady se krátkých termínech placené (denně, týdne) dají
 se peníze pro dan v delších termínech splatnou nemadno
 nastřádati a pohotově zachovati; předmět daně se mění
 průběhem finanční periody následkem přechodu od vyš-
 ší k nižší mady a naopak, k tomu dnuží se delší neb
 kratší doby frádne (nemoc, stávka atd.) i časté míst-
 ní přechody. Následek všech těch a podobných okolností
 jest poměrně značná nákladnost správy takových daní,
 čítné a v nemalé části i bezvýsledné exekuce, pročež ra-
 ději od přímého zdaňování se upouští. (V Rakousku
 se podrobovaly daní z příjmů dle zák. z r. 1849. v II. třídě
 teprve důchody přes 600 zl. r. o.). Ostatní obory mady
 (služné úředníků veřejných a v velké části i privat-
 ních) snadno se konstatují na základě známosti ú-
 řední opatření přímo (jako na př. u veřejných úřed-
 níků) nebo nepřímě (při úřednických ústavech, velko-
 statcích a pod. povinným oznámením se strany sprá-
 vy těchto závodů). Velikoz pak osobám žijícím ze
 služného tento výdělek bývá s pravidla jediným zdro-
 jem důchodu a tento jejich celý důchod v plně realně

skutečnosti snadno se konstatuje, daň se zde blíží již valnou měrou daní důchodové (Einkommensteuer), tudíž se i formálně prostě řadí v tzv. daně důchodové (Prusko, Sasko) aniž se pojímá v systému výnosových daní. Zde tedy opět obor daně z výnosu a daně důchodové předmětem i technikou co nejtěsněji se stýkají.

V rakouském zákoně o osobních daních přímých byla však zachována důslednost, aby velké druhy výnosů (tedy i z práce pronajímání) byly v soustavu daní výnosových pojaty. Zavedena tudíž kromě všeobecní osobní daně důchodové ještě tzv. daň z vyššího služného, jež dopadá na všechno služné 3200 rb. převyšující. Je jest daní výnosovou, vyvíjí se toho, že úředník mající služné přes 3200 rb. musí je udati celé, aniž má právo odraziti úroky svých dluhů, což, pokud totéž služné spolu daní důchodové podléhá, místo má.

Je-li divodno a účelno státní úředníky daní podrobovati z tom neprávem se pochybovalo. Nemít to:

1. ani bezprávně slibem mada daní utěnit, nebot právní titul, ze kterého se úředníku služné platí a ze kterého se od něho daň požaduje, jest zcela různý.

Onde vystupuje stát jako zaměstnavatel, zde jako subjekt
svrchovanosti finanční, naproti němuž úředník nepře-
stává být státním občanem i nemá toho vědomí ni-
kdy ztratiti; ani není správné, tvrdí-li se,

2. že by to bylo bezúčelné, jelikož (přij) se jednou
rukou bere, co druhou se dává. Jednak tu padá na
váhu zářetel na potřebnou formální stejnost věci soukro-
mým úředníkům, jednak zase zářetel na možnou
měnlivost sazby.

27.3.1900

